

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közmivelődsi, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.
Szerkesztőség: Hídutca 32.
Lapkiadó: **HARMATH JÓZSEF**
kereskedő-nyomdatulajdonos-czég, főtér.

H I R D E T É S I D I J.

Arszabály szerint.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kossuth Lajos és Torda városa.

Kossuth születésének 90-ik évfordulója emlékére 1892. szept. 18.

A nagy Kossuthról a kis Torda is megemlékezik. Nemcsak megemlékezik, de „szívében hordja annak emlékét, ki a hazát szívében hordozá” s hordozza lánglelke utolsó lobbanásáig.

Különösebben megemlékezik pedig e kis város a legnagyobb hazafiuról, 19-ik századunk e II. Rákóczyjáról most, midőn az ismeretes régi nóta már mind reménytelenebbül sirja epedőleg: „Ha még egyszer azt izeni . . .” most midőn egy hosszú századot végig élt életre már inkább csak visszapillantunk; most, midőn egy hazáért és nemzetért hosszan küzdő, s már-már fáradt életnek, örökké égő és soha el nem hamvadó léleknek jutalmául legalább annyival mi is adózunk, hogy szívünk sebesebben ver: most, midőn a nagy életnek 90-ik esztendejét ünnepeljük.

Emelnők bár ez emlékeztet százados nemzeti ünneppé, melyen a haldalmokai a „Carmen seculare” római költőjeként az anyákra kérik az ég áldását, hogy a jövő század se legyen

meddő, ha már egy „megerőltetett század új hőst kétkedik adnia.”

Igen, megemlékezik e város a nagy emberről születésének 90-ik évfordulója ünnepélyén; megemlékezik a születésével összefüggő ünnepélyeken úgy most, s a jövő idők évfordulóin, a mint eszébe jut az is, hogy látta Kossuthot még születése előtt is a Zápolyákban és Rákóczyakban, mert „hallhatatlan a lélek” csak különböző neveket vesz fel: Helvétában Tell Vilmos, Rómában Cassius, a 16. században Zápolya, s majd Zrinyi, Rákóczy és Kossuth neveket. Hogyne látta volna e város Kossuthot küzdelem és dicsőségteljes történelme államalkotó büszke tényezőinek sorozatában?

Sokszor volt Tordának sorsa a hazasorsának képe. E természeti fekvésben és kincsekben gazdag városnak gazdag történelme van: nemzet fentartó politikának gazdag történelme. A meddig a történelem világító sugara visszamegy a mi nemzetünk történelme előtti időkbe is, azt látjuk, hogy uralkodók választották volt lakóhelyül e fontos stratégiai pontot, hogy itt legyen a hazasorsát intéző fő-fő forum. Látjuk, hogy mostani nevét az Attila családjából való egyik névvel hozzák összeköttetésbe.

Látjuk, hogy országgyűléseket tartanak itt magyar királyaink és fejedelmeink benn a városban, s künn a Keresztesmezőn, mint Rákos mezején. Látjuk, hogy e szabadságszerető tiszta magyar városban vonulnak meg a Zápolyák, kik a mohácsi veszedelemtől a nemzet testén ütött sebet, ha nem tudják is teljesen kielegetni, de enyhítik; nem tudják kielegetni a Verbőczy kívánságát, hogy Magyarország koronája magyar főt ékesítsen, hanem e törekvés még bukásában is olyan fenséges, mint az 1849-iki levelet; elérték azt azonban, hogy legalább e kis hazarész független, szabad magyar fejedelemséget alkotott, melyben az önálló nemzeti műveltséget, szabad gondolkodást idegen hatalom nem fojtotta el. A vallásszabadság magasztos törvényét ez a város látta meg először, melyben egyuttal valamennyi szabadsághős dicső alakját is láthatta. Itt törte meg János Zsigmond az osztrák pártot, itt erősítette meg az erdélyi független fejedelemséget, itt építette föl a magyar alkotmányos szabadságnak és művelődésnek erős várát. Vallási és politikai nagy átalakulásoknak volt gócpontja Torda városa,

AZ „ARANYOSVIDÉK” TÁRCZÁJA.

— K. L. 90. —

Volnál itt s látnád, mily öröm rezgannyi szíven át
Meggyőződhetnél, mennyire szent a neved;
Oh, de hiszen tudod ezt s így a szellő ezt viszi:
légy még
Számptalan éveken át a magyar éke, díszel!
Eger, 1892. szept. 15.

OREL GÉZA.

Életem három felejthetetlen napja.

Midőn boldogult atyámtól oly sok érdekst hallék elbeszélni a forradalomról, a „48-as szép időkről” miként ő nevezé azokat, ellenállhatlan vágy kele szívembe színről színre látni ama nagy idők leghatalmasabb alakját, talán meghallani a magyar klasszikus szónokok Demosthenesét, kezét szorítani vele s mi több beszélhetni vele néhány szót.

Vágyam, mely oly sokáig elérhetlennek látszék előttem, csakhamar teljesedésbe ment. Az írók és művészek társaságával 1889-ben én is Turinba zarándokoltam.

Mily elfogódás vett erőt szívemen, mikor Via dei mille 22-ik sz. házához közeledék, nem kísérem leírni, a holt betűk úgy sem fejezhetnék ki azt teljesen. Fenn voltam. Lélekzetem majdnem elakadt mikor boldogult br. Orbán Balázst látom közeledni s így szólta meg:

— Éppen magára várok. Hő vágya teljesült. Jöjjön mutassam be a kormányzónak. Ezzel karon fogott s bemutatott ily szavakkal:

— Ajánlom földimet, ki a székelyekért sokat fáradozik.

Meghajtám magam s végre örömet fejeztem ki, hogy e várva-várt pillanatot elérhetem.

Ő mosolygott s jóságos tekintetétől fölbátorítva elmondám, hogy a székelység is mennyire lelkesül neve hallatára.

Kossuth melegen emlékezett a székelyföldről s ennek szűkebb értelemben vett anyavárosáról Sz.-Udvarhelyről, mely sietett őt diszpolgárrá választani.

Jól tudván, hogy mily sok küldöttséget kell a kormányzónak még fogadnia, felkelék s kezemet megszorítván e szavakkal bocsátott el: „a székelyföld egyik legerősebb bástyája a magyarságnak, melyet minden lehető eszközzel emelni, gazdagítani kell.”

Kossuthtól Ruttkaynéhoz e páratlan jószívű s igazi magyar jellemű nőhöz vezetett br. Orbán, ki hasonlóan jól fogadott. Sok érdekst beszélt el bátyjáról, minthogy azonban e beszélgetést a lapoknak leírom, fölöslegesnek tartom azt ismételni. — Annyit említek meg csak, hogy rendkívül boldog valék és elárlám, mily nagy fába vágtam a fejszét. Kossuth élet és jellemrajzát óhajtanám a maga valódiságában megírni, nem tudom nem haladja e meg erőmet, de belevágok, hátha sikerül.

Ruttkayné nyájasan mosolygot felém, kezemet megfogá s így szólt:

— Egy hivünkkel gazdagabbak vagyunk. Isten segítse nemes szándokában.

Örömtelt szívvel menék, nem, futék, rohanék le a lépcsőn. Ily biztatás után lehetetlen, hogy művem ne sikerüljön.

A Valentino kastélyban délután 2 órakor bankett volt. Ő beszélt. Két óránál tovább. Hogyan, mily hatással azt a legköltőibb styl sem volna képes leírni, legyen elég felemlítenem, hogy beszéde végeztével olyan jelenet történt, mely a velőkg megrázó volt.

A 850 magyar mint egy isteni kijelentésre rágyújtott a Kossuth-nótára s sirva énekelte

végig egymásután háromszor. Az olasz zenekar a Rákóczyra gyujt s a lelkesedés extasisba tört ki.

Egy olasz városi tanácsos ily kijelentéssel fordult hozzám.

— Tudtam, hogy a magyar lelkes nép, de hogy ily ragaszkodást birjon kifejezni, arról fogalmam sem volt.

Erdekesen beszélt el aztán, hogy az olaszok mily büszkék a „signore grand general”-ra, kit egyáltalában ily nevezet alatt ismernek Turinban.

En meg elmondám, hogy ez mind semmi ahhoz képest, ha Magyarország viszontláthatná imádott profétáját, fájdalom erről örökre le kell mondanunk.

1889. jul. 15 ike. Ez volt életem legelső felejthetetlen boldog napja.

Tele lelkesedéssel, szívem s lelkem egész hevével fogék neki a munkának. Nem untatok senkit a nehézségek felsorolásával, melylyel meg kelle küzdenem. Három évig szakadatlanul dolgozám s ime magam előtt készen áll a 17 ives mű.

A Franklin-társulat vállalkozván kiadására örömmöm határtalan volt. A véletlen játékanak kell tulajdonitanom, hogy kiszámítás nélkül ép 48 kép diszsziti a vaskos kötetet.

Az első diszpeldányt Ruttkaynénak küldém. Tudtam, hogy Kossuth elve semmit sem olvasni, a mi fölöle szól, legyen az akár pro vagy contra, de reméltem, hogy majd hallani fog róla valamit s ez elég megnyugtató volt reám nézve.

Alig egy hónapra reá 1892. jul. 13-án egy szép levelet kapok Ruttkaynétól, melyet a lapok egész terjedelmében közöltek s a melyben a többek között így ír: „bár lehetne szerencsém Önt a nyár folytán ismét házunknál láthatni! Halad az idő felettünk s mindketten annyira megöregedtünk, hogy kevés alkalomra számíthatunk elvbarátunk s honfitár-

„Keresztesmező“ je pedig hadak gyűlöhelye, s döntő csaták színtere.

E dicsőségért többször életét áldozta a város. A kunok, mongolok, Basta Mihály, Achmed és Ali pasák duló hadai ötször tették a földdel egyenlővé, porrá és humuvá, s mindannyiszor mint a mesebeli szörny kelt fel hamvaiból, az eldobott csatabárdok roncsaiból ekét kovácsolt, s összetákolta kunyhóiban a vallásnak, a szabadságnak és a hazaszeretettnek tüzet élesztette, s megint új életre kelt.

Legujabban a Kossuth nevével egybekapcsolt 48-as eszmékért kelt sikra e város, s még most is élő görnyedt alak, de akkor teljes ifju hevében levő Szabó Lajos polgárának szabadság és hazaszeretettől megizmosodott szónoklatával verte vissza néhány conservatív nagyhatalmunak megernyedt elveit, azután csapatostul adta a nemzetörököt a hazának fizikai védelmére is.

Azóta sem szünetel a hazafiság lángolása a szivekben, főként nem, hazánk történelmének ama nagy alakja iránt, kit az emberiség is büszkén vallhat egyik fölként vezérének, kiben megdicsőülve testesült meg a nemzeti fajszereget, s kiben egyuttal fölmagasztultak az emberi erények.

Kossuth Lajost értjük ez alatt. 1882-ben Kossuth születésének 80-ik évfordulójakor üdvözlő levelet küldött városunkból a vármegyei közgyűlés a turini remetéhez, melyre nem késett a magasztos válasz. 1889-ben Torda városa diszpolgárának kiáltotta ki zajos lelkesedéssel, s elküldötte a diszoklevelet, mely cselekedettel első sorban maga a város van fényesen megtisztelve.

A mai nap, születésének 90-ik évfordulója emlékére, s a nagy élő alak kifejezhetetlen tiszteletére örömnepet ül az egész város. Egyesek és testületek lelkei ünnepi ruhába öltözködnek, s áldják a gondviselést, hogy a rendki-

sainkkal találkozhatni, ha azok a jelen nyarat elmulasztják.“

A mily örömet okozott a levél, ép oly levertség fogott rajtam erőte sorok olvasásakor. A kedves meghívásnak engedve elhatározám újból viszontlátni a kedves s felejthetetlen családot. Most azonban azzal az erős elhatározással indultam utnak, hogy a próféta fiait is megismerem. Ferenczet ismertem, mert az 1889-iki látogatásom alkalmával Turinban volt ő is, de Lajost még nem.

Nem tartva a meleg napoktól, nem a kole-rától, a budapesti dalárünnepélyen történt „székelyek diadala“ után újólág Turinba mentem.

Ruttkayné rendkívül nyájason fogadott. Művemre tevén néhány dicsérő megjegyzést, társalgásunk élénk menetében az ajtó nyílása akasztta meg, midőn a háznál időző Helfy lépett be s elmondá, hogy mily szívós kitartással dolgozik a kormányzó Iratai IV. kötetének befejezésén. Én nem is hittem, hogy kedve legyen elfogadni. S ime Helfy néhány percz mulva azon örvendetes hírrel tér vissza, hogy igenis a legörömostebb fogad. A kormányzó ugyanazon ébenfa íróasztalnál foglalatoskodott a melynél ezelőtt három évvel görnyedt. Barátságosan üdvözölt. Én a meglepetéstől alig birtam néhány perczig szólani. Istenem mily változás. A szem fénylő most is, a szellem ruganyos, a hang csengő, a kedély is még a régi, de a test, az meghajlott a 90 év előtt. A hérosból vézna alak alak lett s a hatalmas férfuból görnyedt agg, kinek erősen reszketnek kezei s lépései sem oly biztosak.

A félórai beszélgetés nagyon tanulságos volt reám nézve. Szó volt a székely kivándorlásról, oláh mozgalmakról, iparról s végül a művemre is rákerült a sor. Ő — ugymond — nem olvassa el ugyan, mert elve ezt paran-

vüli szellemet oly rendkívüli erővel az ég áldotta meg, hogy a szellem pazarlás mellett a fizikai erőt sem kimélte, s hogy most ebben is eltért a rendes mértéktől.

Ugy van, nem szünetel a hazafiság lángolása a szivekben.

Kossuth Lajos iránt, nemzeti jobblétünk világító oszlopa iránt nem szünetelhet e lángolás, mig józanság kormányozza emberi éntünket.

Kossuth Lajos ma 90 éves!

Leborulunk e nagyság előtt — — s áldjuk érette a Teremtőt!

Kormányintézkedések.

Katonailóvásár. A cs. és kir. közös hadügyministerium hozzájárulásával ezenel közhírré tétetik, miszerint a hadsereg löszükségletének fedezése végett a királyhágón túli vármegyék területén Szolnok-Dobokavármegyében, Deésen f. év szept. 23-án, Torda-Aranyosvármegyében, Gyéresen, f. évi szept. 24-én, Maros-Tordavármegyében, Maros-Vásárhelyen f. év szeptember 26-án, Nagy-Küküllővármegyében, Köhalomban f. év szept. 29-én, Háromszékvármegyében, Sepsí-Szt.-Györgyön f. év-október 3-án, Szebenvármegyében, Nagy-Szebenben f. é. október 5-én katonailóvásár fog tartatni.

Ezen vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül megfogja vásárolni mindazokat, melyek katonai czélokra alkalmasoknak és arra nézve megfelelőnek fognak találtatni.

Miután a főczél az, hogy a hadsereg részére minden közvetítés nélkül egyenesen a tenyésztőktől vétessenek meg a lovak, annál fogva figyelmeztetnek a tenyésztők, hogy teljes bizalommal vezessék elő katonai czélokra alkalmas eladó lovaikat és túlzott árak követelése által a megvételt lehetetlenné ne tegyék, miután minden esetre jobb árakat kaphatnak ezen közvetlen eladás által, mint az esetben, ha lovaikat közvetítők útján juttatják a hadsereghez.

Alkalmas minden szilárd testalkatú jó mozgást és kitartást ígérő, túlságos használat által még meg nem rontott, s a katonai használatot gátló hibával nem bíró 4 éves, 7 éves és legalább 158 centiméter magas ló.

csolja, de örömmel hallá, hogy minden sora hű s igaz.

Megigéré, hogy mihelyt Ambrosetti ujabban megrendelt arczképeit elkészíti, juttatni fog számomra is egyet Helfy útján.

Végül ajánlá a genuai kiállítás megtekintését. „Nem nagyszerű“ — mondá — de rendkívül tanulságos. Magam is elmennék, de sietnem kell Irataim IV. kötetének befejezésével, aztán meg félek, hogy kikopok az időből. Istenönnel...“

Felkelt székéről s könnyezve kétszer homlokra csókolt, én kezének kétszeri megcsókolásával viszonzám a kitüntetés s sirva hagytam el az agg vezért s újólág Ruttkaynéhoz menék. Ő, finom megfigyelő tehetségével észreuvé arczomon a változást s szomoruan mondá: „most már vége van a régi jó sétáknak is. A szükséges mozgást a massage-kurával pótolgatja bátyám s semmi sem képes őt megzavarni folytonos munkájában, kivéve, ha a jó barátok látogatását fogadja.“

Hálát adva az égnek a szerencsért, hogy a forradalmi időszak legnagyobb élőalakját színről-színre láthatám siettem Genuába, innen Rómát is megtekintve Nápolyba sieték, hogy a család 4-ik élő tagját is láthassam.

A második legboldogabb napot is megérve Rátkayné bátorítására ifj. Kossuth Lajoshoz menék. Szívesen fogadott, a neki fölajánlott diszpeldányt örömmel vevé át s a figyelmet megköszöné.

A majdnem egy órahosszat tartó beszélgetés alatt sok érdekest mondott el azzal a sarcasticus humorral, eleven előadási képességével s gazdag ismereteivel, mely annyira jellemzi az egész családot.

A magyar nyelvet teljesen bírja s érdekesen beszélé el, hogy milyen az olasz nép. A beszélgetés alatt arról győződtem meg, hogy

A 7 évet már meghaladt lovak semmi esetre sem vétetnek meg, valamint a 148 centiméteren (vagy 15 markon) alóli lovak közül csupán kivételképpen egyes olyan példányok, melyek kiváló fő testalkatnak és kitünő vérrrel bírnak.

Ez alkalommal 3 1/2 évet betöltött csikók is fognak vásároltatni, azonban csupán egyes olyan példányok, melyek kiváló jó alkatuakul és nemes származásuknál fogva a katonai csikó helyekben felnevelésre alkalmasoknak látszanak. Figyelmeztetnek tehát a tenyésztők, miszerint 3 1/2 évnél fiatalabb vagy nem legkitünőbb minőségű csikóik elővezetése által csak felesleges fáradságot okoznak maguknak.

A megvett lovak azonnal a helyszínén átvétetnek és készpénzben kifizettetnek.

Az elővezetés helye, a város, illetőleg a község házában tudható meg.

Kelt Budapesten, 1892. aug. hó.

A földmívelésügyi m. kir. ministerium.

— Kossuth-ünnepélyek városukban.

Folyó évi szept. 18-án d. u. 3 órakor az **iparos-egylet** ünnepel változatos és gazdag programmal: felolvasásokkal, szavalatokkal, több rendbeli énekelőadással dal- és zene-egyletek közreműködésével. Este a kivilágított és fellobogózt város főterén a **városi tanács** rendezésével a zene-egylet és dalkörök hazaszeretetre gyűjtő darabokat adnak elő és Józán Miklós szépen készült ifju pap szavalja el saját alkalmi ódáját. Szept. 19-én a városi képviselőtestület a vármegyei ház nagytermében diszkozyűlést tart. Délben a „Magyar Korona“-vendéglő nagytermében disztrakoma. — A városi képviselősege Velits Ödön polgármester és Nesselfeld Miklós főjegyző aláírásával üdvözlőlevelet küld Turinba, mely innen a helyszűke miatt maradt ki; ugyancsak e testülettől rendezendő diszebédre szept. 19-én fog menni távirat is. Eddigi tudomásunk szerint városunkból nyolcz testület küld üdvözlő-iratot Kossuthnak. Ez alkalomra készült egy füzetke is. Mind e napokon és a megelőzőkön az általános közhangulat egy gomolyaggá

hazánk állapotai megismerésében teljesen otthonos s jó információkat nyert mindenről.

Többször igyekeztem a beszédet arra terelni, hogy a magyarok lelkesedését nem a papirosról, hanem a közvetlen érintkezésből kell megtanulni s ha nemzetünknek a kormányzóhoz egyáltalában nem lehet szerencsége, bár fiai közül jönne valamelyik drága hazánkba.

Ifj. Kossuth Lajos kitérőleg felelt mintegy tudtomra adva, hogy e tekintetben nem szól egyetlen szót s a nemzet óhaja sohasem mehet teljesedésbe. A magyar ipar és kereskedésről, az emigrációról, a székelyföldi viszonyokról stb. kérdezősködvén, végül kifejezé, mennyire örül annak, valahányszor földieivel társalognak.

Ez volt a harmadik nevezetes napom.

A fiuk méltók nagy s hatalmas atyjukhoz, hiába „csak s a s t n e m z e n e k a s a s o k l“

Elkomorul lelkem, ha visszagondolok a szomorú kijelentésre, hogy a család tagjai nem láthatják viszont soha hazájokat s a Kossuth-család e fiággal teljesen kipusztul.

Hallod-e ezt igazságos ég, hogy annak kell ily keserűen nyilatkozni, kit népe az imáadásig szeret, kiért mindenkinél jobban rajong s kiért életével szívesen áldoz. De hiába óhajtja a költő:

Ón, jöjj hazá! A bus hazában
Erdő, mező elevenül,
Fölharsan a szabad szó bátran...
A te hangod kell egyedül!
Mit ér mindez! A csendességgel
Nem ily hangon birkóztak itt:
Hiányzik az égi dörge, mely
Imádkozni, félni tanít.

Igen imádkozni, hogy volt, ki hazánkat nagygyá tette, hogy van, ki példát mutat, hogyan kell tűrni, szenvedni s lesz örök csillag gyanánt a nemzet szívében, mig áll Buda s élni fog e földön magyar nép.

Dr. VAJDA EMIL.

verődve fáradhatatlan lett a hazafias szent érzelmek nyilvánításában — és úton, ott-hon szájról-szájra csak a Kossuth-nóta járja. — Hallgassa is meg a magyarok istene ezt a nótát:

„Esik eső ... valahány csepp esik rája, Annyi áldás szálljon rája! Éljen a haza!”

— „Kossuth emléklap” Tordán. KOSSUTH LAJOS nagy hazánkfia születésének 90-ik évfordulóját széles körben ünneplik meg s üdvözlő táviratot majdnem minden egyület, testület küld Turinba. Azonkívül Borbély György tanár és Vajna Ödön egy „Kossuth emléklapot” szerkesztettek. E két iven sűrűn nyomtatott füzet Kossuth Lajos élethű arcképével, a következő tartalma: I. Kossuth Lajos és Torda városa (történelmi visszatekintés) Borbély Györgytől, II. Torda-aranyosvármegye üdvözlő irata Kossuthhoz 1882-ben születése 80-ik évfordulójakor, Rédiger Bélától, III. Kossuth Lajos válaszlevele a közleg. bizottsághoz, IV. Torda város tanácsának indítványa Kossuth. Lajos diszpolgársága iránt, Nesselfeld Miklóstól, V. Torda városának diszoklevele, melylyel Kossuth Lajos nagy hazánkfát Torda diszpolgárává választá, Nesselfeld Miklóstól, VI. Életem három felejthetetlen napja, írta dr. Vajda Emil. főreáliskolai tanár, VII. Emlékiratok: Kossuth (költ.) Ábrányi Emilől, 2. Egy a legnagyobbak közül, Nagy Olivértől, 3. Kossuth Lajoshoz (költ.) E. Kovács Gyulától, 4. A magyar állameszme Simó Bélától, 5. Egy mythoszi alak, Nagy Albertől, 6. 1848—49. (költ.) Jozan Miklóstól, 7. A prófeta itthon és künn, Kuzskó Istvántól, 8. Egy kis vers 48-ból, közli Borbély György, 9. Nagy szellem és elhűség, dr. Szentpéteri Jánostól, 10. Kossuth Lajosról, Vajna Ödöntől, 11. A turini remetéhez, Demeter Dénestől, 12. Levél Agyagási Vidortól, 13. Megérdemelt népszerűség, Veress Elemértől, 14. Kossuth és a velozcipéd, Borbély Györgytől, 15. A 90-éves Kossuthhoz, Viski Gyulától, 16. Táviratok, melyek Torda különböző testületeitől küldettek Turinba. A füzet csinos kiállítása Harmath József könyvnyomdájának a művezetőjét dicséri. A füzet 20 kr-ért kapható Tordán a Harmath könyvkereskedésében, Lämpé könyvkötőnél, Amberboj Miklós, Daniel József, és Krausz Gábor úrak kereskedéseiben, a tiszta jövedelmet a szerkesztők az országos Kossuth-alaphoz küldik.

— **Értesítés.** KOSSUTH LAJOS nagy hazánkfia születésének 90-ik évfordulója alkalmából a városi képviselő-testületnek 66—1892. sz. alatti határozata folytán a következő ünnepélyességek tartatnak. 1. Szeptember hó 18-án vasárnap este az egész város ünnepélyes kivilágítása. 2. A kivilágítás tartama alatt a városi polgári zene-egylet és a tordai dalkör a fűtérén felváltva, több darabot adnak elő. 3. Ugyan ez alkalommal Jozan Miklós Kossuth Lajos tiszteletére irt ódát szaval el. 4. Folyó hó szeptember 19-én hétfőn, d. e. 11 órakor a városi képviselő-testület a megyeház nagytermében diszokgyűlést tart, mely alkalommal Nesselfeld Miklós városi főjegyző alkalmi beszédet mond. 5. Déli 1 órakor diszbankett a „Korona”-vendéglő helyiségében. 6. Mindezen ünnepélyességekre a nagy közönség tisztelettel meghívatik. Torda, 1892. szept. 17. — A rendező-bizottság.

— **Toroczkóról** írják, hogy folyó hó 18-án Kossuth-szerenádot tartanak, folyó hó 25-én pedig a toroczkói dalkör saját pénztára javára dalversennyel egybekötött népies táncmulatságot rendez.

— **Magyar recitátornő.** Kovács Laura ének- és szavalat-művészeti körútjában e hó 13-án Tordán lépett fel a megyeház díszes termében kis számú közönség előtt, de elég nagy részvétlenséggel fogadtatva. A kis közönség mintegy maga röstelkedve a gyenge pártoláson, tapssal akarta a hiányt pótolni, de nem ment; csüggedt volt ő is, mint a részvétlenséget fájlaló előadó. E kis közönséget is inkább az itt állomásozó honvéd-tisztikar tette Hild altábornaggyal az élén. Kovács Laura recitátornő nem tartozik a viharos hatást keltőkhöz, mindazonáltal csinos s többhelyt jó tehetséget tanúsító előadása, mit szerény megjelenése megaranyoz, nagyobb közönséget is medéremelt volna. A „Bimbó és levél”-áriát énekelte előbb „Boccaccióból”. 2. Tompa „Három a daru” szép költeményét szavalta. 3. „Volt nékem egy szép szeretőm” népdalt. Nagyobb hatást ért el Gabányinak „Az anya” című drámai monologja előadásával. „Nincs szebb virág, mint a fehér liliom” cz. népdalt — tekintve az üres termet — kihagyta a műsorból, hogy annál hamarabb bevégezze a rája nem kellemes estélyt „Az irodában” cz. igen kellemes vig monologgal, melyet Porzolt Kálmán ügyesen irt meg, s a recitátornő is tel-

jes mértékben rugékonysággal adott elő, melyért, valamint a másik monologért is jutalmul szívesen megtapsolta a kis közönség, s kihívta az emelvényre. Más városban talán jobban megbecsülik a törekvő művésznőt.

— **Dr. Szentpéteri Lajos** vármegyei főorvos, tekintettel a napi járványos időkre, egy 14 oldalú nyomtatott füzetkét adott ki ily czímen: „Utasítás” a fertőző járványos betegségek körüli óvintézkedésekre vonatkozólag különös tekintettel az ázsiai cholera-ra. A füzetben legelőbb azt mondja meg, hogy a cholera-nak, valamint több más betegségnek az okozói nem egyebek, mint láthatatlan számtalan szerveslények, gombacsirák, melyek a rondaságban tenyésznek, s ciszaparodva megölik az embert. Szól tovább a fertőző járványos ragályos betegségek terjedéséről, óvintézkedésekről. Hogyan kell fertőtleníteni (desinficiálni). Továbbá, hogy mi a fertőztetési eljárás a járványos betegségek fellépése alatt. Az ázsiai cholera kóros tüneteiről. Személyes óvóeljárás a cholera idejében, végre elienőrzésül javasolja, hogy községenként járványbizottságok alakuljanak. Főorvos a rüpiratot mintegy kétezer példányban nyomatta ki a megyében való ingyen szétosztás végett. A megvásárlást is megerdemelné, mert egész kis házi orvos és gyógyszerárként használhatja az ember e füzetkét sokféle betegség fellépése vagy fenyegetése idején. Így csak elolvasni, megérteni és használni kell.

— **A Torda-Aranyosvármegye** közigazgatási bizottságnak f. hó 14-én volt havi rendes gyűlése Rédiger Béla alispán elnökölete mellett. A közönségesebb ügyek előadása és elintézése mellett említésre méltóbb dr. Szentpéteri Lajos megyei főorvos jelentése, mely igen alkalomszerű, s elég nevezetes a cholera rémes időben. A jelentés azt mondja, hogy megyénkben az egészségügyi viszonyok augusztusban igen jól állottak. A szolgabírák elég pontosan teljesítették kötelességeiket az óvintézkedésre nézve. Örömmel jelenti a főorvos, hogy egyesek is érdeklődtek, sőt aldoztak az egészségügyek, így pl. ifj. Zeyk József Mikesen saját szekerivel segített kinordani a faluból a szemét- és trágyadombokat. Személyesen járt házról-házra s rendeletet és utasítást adott ki a tisztogatásokra, s a lakóházakat meszeltette. Zichy Istvan id. Földvart saját költségén járványkórházat építtetett. Mindkettőnek, s a tordai és felvinczi szolgabíráknak jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg a közigazgatási bizottság.

— **Méhészeti előadás.** Folyó hó 25-én d. u. 3 órakor, Gombos László úr Feredőben levő méhesében Horváth György postafőnök úr által méhészeti-előadás tartatik. E kitünő méhész előadására az érdeklődő közönség, s különösen a méhészettel foglalkozó urak figyelmét felhívjuk.

— **Betörés.** Keresztesen Veinberger Simon korcsmáros házáat a múlt vasárnap éjjel kirabolták. Az ablakokat betörve rontottak a szobába, s a mélyen alvó gazda párnája alól a kassza-kulcsot elcsepenve 60 frtot zsebre raktak; azonkívül dohányt, szivart, s pálinkát loptak el nagy mennyiségben. A tetteseknek nem sikerült még nyomukba jutni.

— **Lapunk** mai számához a világhírű **Meissner** gyógyszerész-féle tyukszem- és szemölcs-tapasz ingyen prospektusa van mellékelve. Ha esetleg véletlenségből egyik-másik laphoz tévedésből nem lett volna mellékelve, úgy kívánatra szívesen és ingyen küld Pécsről a központi szétküldési raktár.

— Szerkesztől üzenet. S. R. M.-Kapus. Tárgyalmaz miatt csak a jövő számba jöhet.

NYILTTER.)

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Az „Aranyosvidék” legutóbbi számában nememnek két kezdőbetűje után ajánlatba hozták, hogy tyukszemeimet ne engedjem kivágni. Köszönetet mondok tyukszememmel foglalkozó szíves ajánlónak, azonban fölösleges, mivel közelemben úgy sem ismerék ahoz szakértőt, paczzerre pedig, ha nem lenne is életveszélyes, még akkor sem biznám tyukszemeimet sem, azon meggyőződésből is, mivel tyukszemeim nincsenek és attól tarthatnék, hogy szíves vállalkozómnak kurta-haja daczára, kurta esze is lenne hozzá, ha ott akarna tyukszemet vágni, a hol nincs.

Ajánlom ugyan szíves vállalkozómnak e téren való szakképzettségének elsajátítását, hátha valaha más vidéken még gazdagon fogják honorálni és megbukik a Meissner-féle tapasz.

K. L.

Árverési hirdetmény.

Alólírott tömeggondnok által közhirre tétetik, hogy a „Zachariás és Szántartó” tordai bejegyzett kereskedő-czég csődtömegéhez tartozó és az 1892. évi május hó 30-tól 1892. évi június 22-ig felvett csődleltárban 1—2137. tételszámok alatt összeirt, kizárólag szövet árukból álló, összesen 10549 frt 95 kr. o. é. becsértékű ingóságok a csőd-választmányának határozata alapján uton, esetleg nyílt árverésen, egy tömegben (enbloc) közadós-czég tordai főtéri üzletében elfognak adatni.

Azért ajánlatok a becsérték 10%-ának megfelelő bánatpénzzel **1892. évi október hó 3-án**, (harmadik) napjának déli 12 órájáig alólírt tömeggondnok kezéhez azon világos kijelentéssel aláírva, hogy ajánlattevők az árverési feltételeket ismerik és azoknak magukat alávetik, adandók be.

A nyílt árverés megtartására folyó **1892. évi október hó 4-ik** (negyedik) napjának délelőtti 9 órája tűzetik ki, mely alkalommal venni szándékozók tartóznak a bánatpénzt az árverés megkezdése előtt tömeggondnok kezéhez letenni és az ár. feltételeket sajátkezüleg aláírni.

A csőd-választmány fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok, vagy a nyílt ígéretek között szabadon választhasson, esetleg ezek mellőzésével a tömeget más módon értékesítse.

Az árverés tárgyait képező ingóságok alólírott tömeggondnok közvetítésével, ugyszintén az árverési feltételek és a csődleltár a tordai kir. törvényszék irattárán és tömeggondnoknál bármikor megtekinthetők.

Tordán, 1892. évi szeptember 4.

LENGYEL KRISTÓF,

2—3

ügyvéd-tömeggondnok.

Sz. 598

1892

Árverési hirdetmény.

Alólírt kir. bir. végrehajtó ezennel közhirre teszi: miszerint a nagyváradi városi kir. járásbírósnak 1890 évi 2046 számú végrehajtást elrendelő és a felvinczi kir. járásbírósnak 1890 évi 275. számú kiküldő végzése folytán Erber J. és Friedman czég végrehajtató részére Nevelits Jakab és társa felvinczi czég végrehajtást szenvedő ellen 488 frt 34 kr. o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésképpen 1890 évi márczius hó 26-ik napján bíróság lefoglalt és 1256 frtra becsült ingóságokra a felvinczi járásbírósnak 1892 évi 598 számú végzésével a további kielégítési végrehajtást elrendelte. Ennek folytán a felvinczi kir. járásbírósnak 1892 évi 598 számú kiküldő végzése folytán az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében Dr. Bogdányi Lajos végrehajtató képviselő írásbeli jelentkezésre a fenti követelésből hátrálék 49 frt tőke, ennek 1892 évi január hó 1-ső napjától járó 6%-kamatai, 3 frt 20 kr. eddig megállított költségek iránt végrehajtató javára tekintettel az idézett t. cz. 103. §-ára, az árverésnek Felvincz városában végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul **1892 évi szeptember hó 21-ik napjának d. e. 9 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt 12 hordó összesen 78 hektóliter 1889-beli hazai és rizing borok nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, az idézett t. cz. 108. §-ában megállított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszermind felhivatnak mindazok, kik az elárvereztetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törvcz. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alólírt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Felvinczen, 1892-ik évi szeptember hó 10 napján.

1—1.

Válya Antal,
kir. bir. kiküldött.

Hirdetmény.

A vagyombukott „Soós és Hary” tordai kereskedő-czég csódtömegéhez tartozó, a csőd leltár 3—2419 tételszámai alatt fölvetett és összesen 11,117 frt 86 kr. becsértékű összes áruk és üzleti felszerelések a csődválasztmány határozata folytán zárt ajánlat, illetőleg nyilvános árverés útján elárúsíttatnak. A zárt ajánlatok beadásának határideje: 1892. október 5-ik napjának déli 12 órája, a nyilvános árverés határideje 1892. október 6-ikának d. e. 9 órája. A nyilvános árverés helyisége: a vagyombukott cégnek Tordán, a főtéren levő üzleti helyisége. Kikiáltási ár: a leltári becsérték.

Venni szándékozók kötelesek okmány szerűleg kiállított zárt ajánlataikat a fentebb kitűzött határnapig a becsérték 10%-ának megfelelő bánatpénzzel ellátottan alólirott tömeggondnok kezébe letenni s a zárt ajánlatot azon kijelentéssel aláírni, hogy a vásári feltételeket ismerik, azoknak magukat alávetik s ígéretüket feltétlenül kötelezőknek elismerik: Ezen záradékkal, valamint bánatpénzzel el nem látott ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat vagy ígéret az ajánlat, vagy

ígérettevőre feltétlenül, a csődválasztmányra nézve pedig csak az ajánlatnak vagy ígéretnek elfogadása esetén kötelező. A csődválasztmány fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok, illetőleg az árverésen tett ígérek között szabadon választhasson, esetleg az összes ajánlatok és ígérek mellőzésével újabb árverést vagy másnemű értékesítést rendeljen el. A vételár az ajánlat vagy ígéret elfogadása napjától számítva két egyenlő részletben, még pedig az első részlet 10, a második részlet 20 nap alatt kamatok nélkül alólirott tömeggondnok kezébe fizetendő, s az áruk és felszerelések csak a vételár teljes lefizetése után adatnak a vevő birtokába. Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tenne: az ő költségére és veszélyére újabb eladás fog eszközöltetni.

Venni szándékozók az eladás alá bocsátott árukat és felszereléseket a tömeggondnok jelenlétében megtekinthetik, kitől a vásár feltételeire nézve részletesebb értesítést is nyerhetnek.

Tordán, 1892. szeptember hó 12-én.

Molnár Károly,
ügyvéd.

mint v. b. „Soós és Hary”-czég
csődtömeg-gondnoka.

1—1

Hirdetés.

Egy nagy MALOM az Aranyosfolyón és ahoz tartozó 600 hold kiterjedésű mezőségi birtok 5—6 évre bérbe kiadó.

Bővebb fölvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

1—1

Sz. 560.
polg.

Arverési hirdetmény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi: miszerint a nagyvárad kir. törvényszéknek 1890 évi 704. számú végrehajtást elrendelő és a felvinczi kir. járásbírósnak 1892 évi 545 számú kiküldő végzése folytán Erber Imre N. czég végrehajtató részére Nevelits Jakab és társa felvinczi kereskedő czég végrehajtást szenvedő ellen 112 frt 48 kr. o. é. tőke s járulékaik iránt kielégítésképpen 1892. évi június hó 1-ső napján bíróilag lefoglalt és 625 frt becsült ingóságokra a felvinczi járásbírósnak 1892 évi 560 számú végzésével a további kielégítési végrehajtást elrendelte. Ennek folytán a felvinczi kir. járásbírósnak 1892 évi 560 számú kiküldő végzése folytán az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében Dr. Bogdány Lajos ügyv. végrehajtató képviselő írásbeli jelentkezésre a még eddig fennálló 112 frt 48 kr tőke, ennek 1892 évi január hó 5-ik napjától járó 6%-kamatai, 25 frt 65 kr. eddig megállított költségek iránt végrehajtató javára tekintettel az idézett t.-cz. 103. §-ára, az árverésnek Felvincz városában végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul 1892 évi szeptember hó 21-ik napján d. e. 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróilag lefoglalt 25 hektoliter 1891-beli rizling bor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek, az idézett t.-cz. 108. §-ában megállított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alól is el fognak adatni. Egyszersmind felhívatnak mindazok, kik az elárverezni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott törvcz. 111. és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirott kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kelt Felvinczen, 1892-ik évi szeptember hó 10 napján.
1—1.

Válya Antal,
kir. bir. kiküldött.

1—1

Versenyárgyalási hirdetmény.

A torda-aranyosvármegyei államépítészeti hivatal területén levő nagyvárad — kolozsvár brassói és torda—nagysebeni—brassói áll. közútaknak 1893., 1894., 1895., 1896., 1897. és 1898. években eszközözlendő kavics-szállítás biztosítása végett a folyó 1892-ik évi szeptember hó 28-án a kereskedelemügyi m. kir. ministerium és a fentnevezett államépítészeti hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenyárgyalás tartatik.

Felhívatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. ministerium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fenntemlitett államépítészeti hivatalhoz czimezve, legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtt 10 óráig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a ozimzésen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közút neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalnak átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi minister úr Ő Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, ennek, saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyuttal a felosztási kimutatás 7 rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi minister Ő Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók, s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az államépítészeti hivatal területén átvonuló minden egyes állami küzüti vonalra külön ajánlat nyujtandó be.

Az állami közútaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás, szabályszerű bélyeggel látható el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt befizetést igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem mellékelendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozat azonnal, a kicstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi minister úr Ő Nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Kelt Tordán, 1892. szeptember 1-én.

PERSZINA ALFRÉD,

kir. mérnök.

ÜZLETNYITÁS!

Van szerencsénk Torda város és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, miszerint mi helyben főtér 24. házszám alatt (az eddigi J. Eszéni üzlethelyiségben) egy a mai kornak megfelelő fűszer-, anyag-, festék- és gyarmatáru-kereskedést nyitottunk és azt

KARÁCSONYI és PITTERICH

kereskedelmi törvényszékileg bejegyzett czég alatt vezetni fogjuk.

Igyekezni fogunk nagybecsült bizalmát, pontos kiszolgálás, az áruk jó minősége és a legjutányosabb árak megszabása által kiérdemelni és továbbra is fentartani.

Végül ismételt szives pártfogását kérjük és maradunk

kiváló tisztelettel

Karácsonyi és Pitterich.

3—3